

l'ullal 34

tercera època

revista del cpfpa
francesc bosch i morata
xàtiva
juny 2021

Rafa Aguado

participació de l'escola

Desaprendre.
Loly Burgos Úbeda

Gràcies!
Fernando Martí Mira

Rap.
Engels David

L'impacte ambiental de la pandèmia.
Fco. Javier Aguado Dasi

Libertad de expresión y bicicletas del decathol.
África Muñoz

El maltrato animal.
Desiré Ortega Sánchez

Repercusión del negacionismo al covid 19.
Carmina Montagud Gayà

Matrimonios rotos por el covid.
Sagrario

Poema de verano.
Miguel Navalón

El botelló.
Rafael Cháfer

“Sols sé que no sé res”.
Mari Nieves Roselló

Integración social en los colegios: ¿hay integración social en los colegios? ¿hasta que punto?
M. Dolores Garcia Sanchis

La vuelta al cole de Pepi

La escuela de adultos.
Myrian V. G.

Mi vida escolar hasta ahora y un poquito de mí.
Daniel Martínez Cuquerella

Reinicio a los estudios.
Hayat Ait Brahamb Ferri

Un poema d'amor.
Miguel Ángel Espí Benavent

Als docents que ens han marcat.
XMP

escola oberta

Peces i lletres. Aprendre, ensenyar, curar... una certa [re] conversió del subjecte.
pep aparicio guadas

fotografies i dibuixos

taller de premsa

Coordinació: Paqui Borox, Manuela Fuentes, Lorena Ordiñana i pep aparicio guadas.

Consell de redacció: Paqui Borox, Tere Vila, Isabel Aparicio, Encarna Such, Manuela Fuentes, Lorena Ordiñana, Neus Benito, Ferran Lerma, Victoria Vercher, Rafael Cháfer, Fina Cuenca, Vicent Penalba, M. Nieves Roselló, Melodie Pont, Isabel Chorques, Aurora Sánchez, Herminia Guerrero, Loli Burgos i pep aparicio guadas.

Traducció i correcció: Neus Benito, Manuela Fuentes, Lorena Ordiñana i Isabel Aparicio.

Coberta: Rafa Aguado Martínez, fotografia.

Contracoberta: Vicent Penalba, dibuix.

Fotografies: Taller de Premsa; Rafa Aguado i Vicent Marchirant.

Dibuixos: Taller de Dibuix; Antonio Benito Miñana, Carmen Roca Fernández, Ceci Gil Hernández, Conchin Castelló Canut, Javier Juan Belda, Inma Sirera Tomás, José Andrés Pérez Bellido, Vicent Penalba, Enrique Penalba Valcárcel i M. Carmen Hervás.

Nota editorial. En la pàgina 12 de l'Ullal 33 el dibuix que apareix és de: Ceci Gil Hernández.

editorial

Acabem el curs, un curs ple d'incerteses, temors... entre la incredulitat i el realisme aclaparador dels efectes d'una pandèmia mundial. Però, malgrat tot la vida continua, i el nostre centre segueix en marxa, sense aturar-se. Amb l'esperança d'aconseguir un curs que ve amb una certa normalitat. Aquest últim semestre hem seguit treballant amb les mateixes ganes i il·lusió de sempre. Aquesta revista és només una xicoteta mostra de la tasca que hem seguit fent. L'alumnat ha sigut valent i animador, en tots els sentits, i ens ha encoratjat als i les mestres a treballar amb ganes dia a dia. Des d'ací donem les gràcies més que mai a tota la comunitat educativa que formem

el CPFPA Francesc Bosch i Morata. I seguim plenes d'il·lusió i força per començar un nou curs, un nou projecte, un nou temps... potser ple de mudances actives i emancipadores: amb una gran capacitat d'escoltar i, a partir d'aquesta escoltar, planificar i fer; amb una gran capacitat i potència d'implementar canvis i transformacions i atorgar a la paraula de les altres el just valor de protagonisme i de transformació; una gran capacitat potser reverdida per habitar l'escola, l'educació, les relacions... habitar el món d'una manera plena de criticitat, singularitat, sororitat...

Jo tinc una teoria, en realitat tinc algunes, però aquesta és la que respon ara: hi ha que desaprendre per a poder aprendre: per a avançar, evolucionar i moure's. He observat que a algunes persones no els agrada aquesta paraula quan la pronuncie o la llegeixen, però vaig a posar uns exemples del meu concepte: és necessari desaprendre a una persona per a aprendre a una altra. Perquè açò "d'un clau lleva un altre clau" no és tan veritat en sentit figurat (si parlem de bricolatge sí, però s'ha de saber). És necessari buidar-se d'una persona que has volgut per a enfocar-te en una nova persona i açò és un procés que du el seu temps, encara que de vegades no ens adonem, o no volem, o no sabem. Una ruptura és un moment de vulnerabilitat, tal volta deuria ser un moment d'introspecció, de solitud en un mateix, d'aprendre a ser sols, de cine (on ens deixen triar pel·lícula, encara que la crítica diga que no val res), de cafenets, dinarets a llocs bonics (amb un vinet que ens agrada) i algú que ens recolze amb rialles i veritats suaus sense perspectives ni pretensions, però en cap cas d'una nova il·lusió, amb cerveseta inclosa.

És necessari desaprendre a algú que has perdut (ara, em referisc a la mort) per a poder avançar. Tal volta no del tot: algunes coses viscudes amb eixes persones igual et donen la força, l'alegria... però si cal oblidar part, del fet que ja no hi és...

Cal oblidar moments, coses, paraules i persones per buidar-se i aprendre altres noves més necessàries segons el moment.

Una vegada, esperant amb una altra mare al meu fill en una extraescolar, aquesta em presentà a una amiga seua de més de vint anys. La xica es ficà a parlar i en aquella conversa va haver un referent que no m'encaixava, i al interessar-me i parlant d'una manera casual ens va contar un succés molt personal, que la seua amiga íntima no hi sabia (i es va molestar perquè m'ho contarà a mi i per tant assabentar-se d'aquella forma i en aquell just moment). Tal volta, ella necessitava contar-ho però ningú s'havia interessat abans. La cosa es que eixe dia ella va necessitar desaprendre per a normalitzar-ho i així buidar-se.

Açò m'ha passat molt: persones que no conec quasi em conten coses que no han contat abans, algunes d'elles doloroses, molt íntimes, i sense

haver-les preguntat. Pense que de vegades ens consta menys contar coses molt personals a persones que no coneguem, a mi també m'ha passat.

Parlant amb un amic de la meua parella, també em va passar, i al preguntar-li perquè m'ho contava a mi, em respongué: "perquè tu eres una persona a la que se li pot contar tot, que saps que no va a contar-ho, ni a jutjar-te, ni a sorprendre's de res. I perquè t'importa la gent".

És de veres que no m'agrada jutjar i que soc molt empàtica (moltes vegades massa diria jo) però sí em sorpren: jo canvie de canal al noticiari prou sovint, i encara tinc malsons amb algunes coses que he vist o escoltat (fictícies o reals). Jo em tape els ulls i/o els oïts en algunes pel·lícules bèl·liques o de por.

Aquest estiu vaig ajudar en un accident de trànsit, però després vaig estar malalta durant dies.

M'han contat coses que preferiria no saber i m'han deixat moltes voltes sense paraula i de vegades sense dormir.

Tinc la sort d'emocionar-me i gaudir amb coses que la majoria de la gent ni se'n adona que existeixen. Així que jo diria que sí em sorpren: molt de fet.

D'entristir-me de coses que la majoria de la gent no, mentre no li's toque de prop.

I de donar bons consells (sols si me'ls demanen) que jo no seguisc ni em done a mi mateixa. Pot parèixer hipòcrita, tal volta ho és, però tinc l'esperança de que les persones que els reben tinguen més solució que jo. Em cau malament la gent que dona consells gratuïts sense conèixer de res la persona, o coneixent quatre coses, que tal volta ni siguen de veres. Perquè jo no jutge ni m'agrada ser jutjada ni que altres jutgen als demés. Perquè les persones són elles i les seues circumstàncies (com diu V. P.) i les persones de les que han après i de les que han de desaprendre.

També em resulta molest les frases del tipus Paulo Coelho, de veres que si algú em torna a dir una oració d'aquest tipus em pegue un tir.

No hi ha res més dolent que frases del tipus "voler es poder". No és de veres! No sempre que vols pots, les persones no sempre poden i no parle de donar-se per vençut-da, parle de que passem més temps fotuts per no acceptar que no hem pogut fer-aconseguir alguna cosa que per la cosa en si. Hi ha moltes coses que ens limiten i sí, hi ha que tindre aspiracions i

voler superar-se, millorar (sempre) però també hem d'estar preparats per a no aconseguir-les i no quedar-se molt de temps estancats en el dolor. Entendre que de vegades ens passen coses roïns, molt dolentes, i que hem de superar-les. Que està molt bé fixar-se metes, però reals. I a ser possible en just aquest moment que vivim: "l'ara", com vaig aprendre d'una persona que va dir coses molt interessants i del que vaig aprendre molt ací, en un seminari de l'EPA.

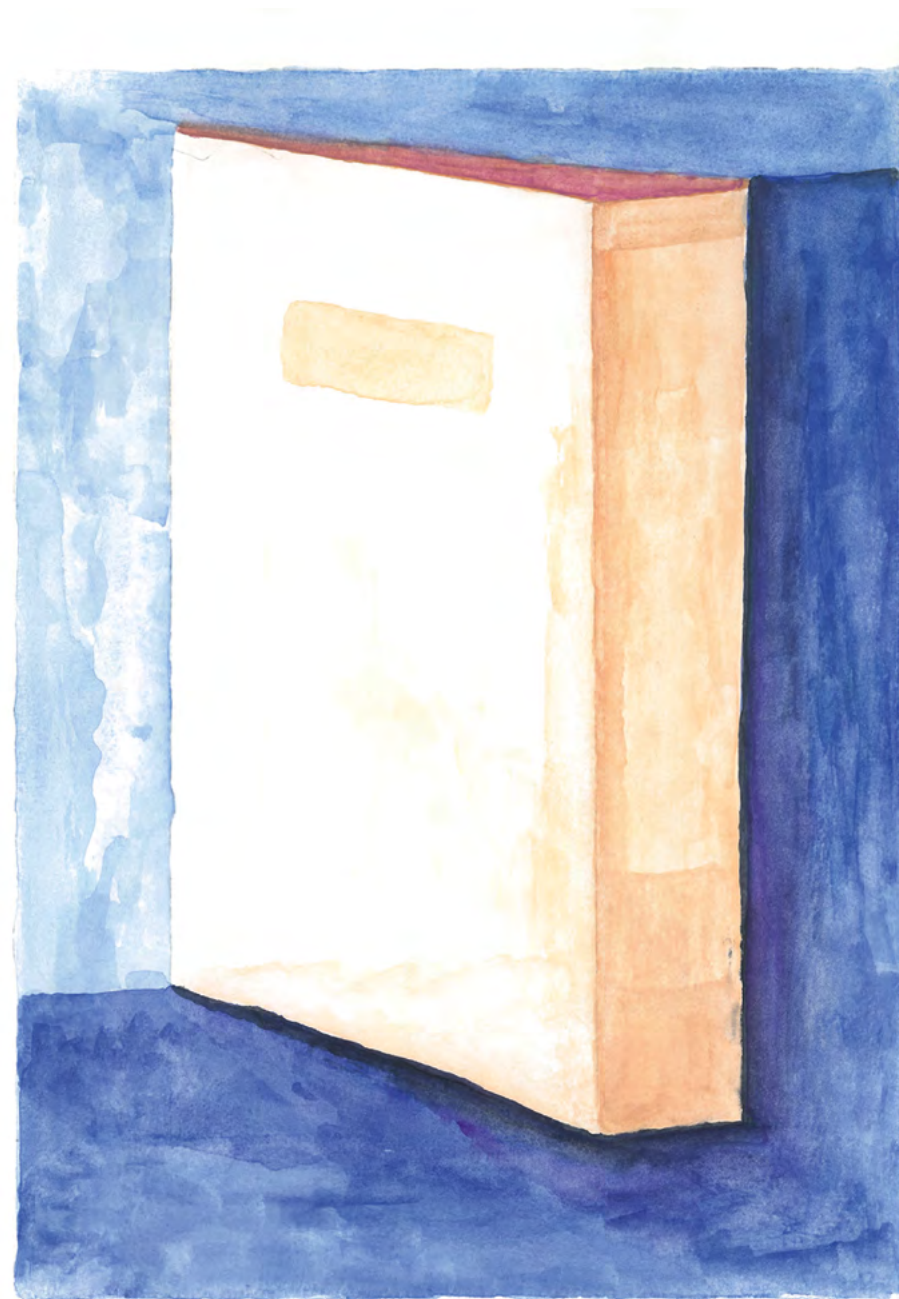
Es curiós, però he preguntat varies voltes a persones que no han tingut sort en una parcel·la de la seua vida i que sempre els passava el mateix: "però has provat a fer alguna cosa diferent? Si sempre fas el mateix i t'ix mal, perquè no proves a fer alguna cosa diferent?". Cap d'elles em respongueren que sí. Era important que desapregueren a fer les coses sempre igual per a aprendre a fer i aconseguir un resultat diferent.

Jo tinc la sort d'alegrar-me quan a algú que ho ha passat malament en la vida li va bé. La majoria de persones també, però sempre i quan no li vaja millor que a elles mateixes.

De tindre molta empatia feminista, sororitat (m'encanta aquesta paraula, com sona i el seu significat) ja que crec que en aquesta societat les dones ho tenim més complicat i puc dir ben alt que mai he fet res conscientment que creguera que podia perjudicar a una altra dona (inclòs sense conèixer-la) encara que, casualitat de la vida, eixes mateixes dones hagen actuat, malauradament, perjudicant-me.

He patit tristesa i vergonya aliena d'altres dones actuant front a altres dones: no tenim prou en ser qüestionades i jutjades constantment per alguns hòmens per a també ser jutjades per altres dones? La societat ha de canviar molt, però és dolent per a mi vore que de vegades el major canvi deuria vindre de les dones mateixa. Vore com alguna dona arriba molt alt i no em representa, plena d'estereotips estúpids i de vegades més antics que els d'alguns hòmens que s'oposen al canvi urgent. És una verdadera llàstima que el que ens ha costat tant de temps, esforços i patiment de tantes dones que escalant passet a passet, generació rere generació de dones guerrerres que llauraren aquest camí i que per desgràcia no han pogut vore fins on hem arribat, acabe així.

El fet de tindre l'àvia que he tingut m'ha fet ser molt afortunada perquè m'ha omplit de saviesa femenina-maternal (que només podem tindre

Dibuix: Vicent Penalba

algunes dones). Ella sempre tenia la casa plena de veïnes: tots els dies anaven a fer-se el cafè, i és curiós perquè la meua àvia no en prenia, ella es posava la post i les escoltava mentre planxava roba. Hi havia moltes rialles i només parlava quan li demanaven consell u opinió, quasi sempre amb una dita. Allà es parlava de tot, de qualsevol tema, i l'única norma que tenia la meua àvia (i es posava molt seria) era que no es criticara a ninguna altra dona recriminant-les: "que no es diga que en ma casa es parla mal de ninguna". Jo em seia amb les cames creuades al damunt de la cadira de boga i els braços recolzats sostenint la barbeta i les escoltava amb gran admiració, ja que cadascuna d'elles era un llibre a descobrir per a mi. En algun moment de la meua vida, m'he reconegut en alguna d'elles i d'altres també, així que puc dir que sóc de trossets d'elles.

Ocasionalment venien altres dones, sempre més tard quan ja no hi era ningú i la meua àvia les convidava a entrar arrimant-les una cadira. Eixes dones parlaven d'altres coses: d'una altra classe de vida plena de coses dures, dures de veritat. Pareixien no voler eixir de la nostra casa, com si no tingueren llar, ni un lloc o refugi on voler tornar. Al pas del temps, done més importància a les arrels, la meua identitat i la nostra llengua (la valenciana, a la que he sentit la necessitat de donar valor i també la castellana, per aquells que em crescut a llocs on és parlava castellà: el que mai sabré és la causa de perquè ens deien "manxecs" i a més d'una manera despectiva, jo que he gaudit de viatjar a aquest lloc i tractar a la gent d'aquella zona, trobe que són persones molt maques i acollidores) i crec que cal no oblidar mai d'on venim, encara que siga, com algú em va dir una volta: "per saber-hi on no vols tornar". Perquè les arrels conformen per a bé o per a mal, tot el que som. I no veig tan important no tindre un lloc, sempre i quan es tinga una persona a la que voler tornar: eixa persona que com les barquetes, quan s'enfonsen en la foscor de l'immens mar, de vegades avariades, lluitant front a ones que les trenquen sense saber ni on són, i de sobte veuen un far que dona l'esperança i força de continuar. Jo tinc una personeta a la que sempre vull tornar, que em fa tindre els peus en terra per si perd el nord: el meu fill. De vegades és necessari aprendre a descentrar-se molt per a poder centrar-se.

També hi havia dies que tornaven algunes dones de les que s'havien pres el cafè abans per a demanar-li consell: degut a que la meua àvia era un

referent d'admiració per mantindre a una família gran unida, haver criat a 6 fills, alguns néts i estar tota la vida amb el meu avi, i tots l'adoràvem. Consells que no sempre varen seguir i que amb molta pena m'ho conten avui en dia.

Recorde una xica que venia parlant d'un home del que s'havia enamorat: ell tenia parella i fills. Ella, que era molt jove i alegre, feia temps que es veia molt desmillorada. Entrava en casa de la meua àvia, s'encenia un cigarret i plorava maleint a la dona en qüestió del seu estimat. Jo deuria tindre set o vuit anys i ja en aquell temps ho veia clar però ella estava cega i li tirava les culpes a la pobra dona enganyada que, suportant i assabentada d'aquella situació lluitava per la seua relació desgastada. La meua àvia, com tantes voltes, li deia: "jo no et jutge, però que vols que et diga nou?. Ja t'he aconsellat i tu no vols vore-ho, ell no va a deixar-la: té el que vol. Quan està mal en ella se'n va en tu i quan està bé en ella no se'n recorda de tu. Si estigués tan mal amb ella, si ella li donés tan mala vida com diu, no estaria amb ella, perquè els hòmens no solen pensar-s'ho molt, ho solen tindre més fàcil. Si et volguera tant com diu no et faria patir..."

Quan se n'anava, la meua àvia i jo penedides parlàvem de la situació i em deia: "si sa mare l'hagués volgut bé i ella no hagués après que no mereix que la vulguen, no buscaria hòmens que la volen mal". I els homes deurien de saber que: "aigua que no has de beure, deixa-la córrer". Aquesta dita sempre la tinc en ment, per damunt d'altres, que també deia sovint.

Eixa xica, encara hui, ha de desaprendre per a aprendre a que mereix ser volguda, benvolguda.

Com jo he hagut de desaprendre a viure sense la meua àvia per a aprendre a continuar sola.

Quan vaig acabar l'EGB, vaig passar a un mòdul de formació professional d'auxiliar d'infermeria i, per motius personals no vaig acabar el curs, i em vaig posar a treballar.

Després de vint-i-dos anys treballant, em vaig quedar sense faena i em vaig replantejar que fer amb la meua vida. Parlant-ho amb la meua dona, vaig decidir reprendre els meus estudis.

Tot seguit, vaig anar a preguntar en l'institut de formació professional si podia matricular-me com a tècnic d'emergències sanitàries, allí em van dir que havia de tenir el graduat en ESO, ja que el d'EGB no em servia, em van aconsellar que me'l traiguera per lliure o en l'escola d'adults.

Així doncs, vaig anar a l'escola d'adults per informar-me i saber quins documents caldria portar i emplenar per matricular-me i traure'm el graduat en ESO i aquell mateix any em vaig matricular.

A l'escola d'adults Francesc Bosch i Morata, vaig tindre la sort de trobar-me amb excel·lents professors, perquè, per a que entengueres els continguts o refrescares la memòria, degut a que feia anys que havies deixat d'estudiar, t'ho explicaven de totes les maneres possibles, i això, era una metodologia que a mi em va motivar moltíssim.

A més d'això, sempre estaven al damunt teu, veient si ho entenies i es preocupaven molt per tu. Era molt gratificant estudiar així amb ells i elles.

Estava Mª Dolores, la mestra de matemàtiques, que si no ho entenies et reforçava en exercicis perquè practicares més. Teníem a Claudio en Física i Química, Probabilitat i Ciències Naturals, ens ensenyava trucs per a aprendre millor i recordar; ens va fer molt agradables aquestes assignatures. Manolo era el mestre d'història, amb ell en un any vaig aprendre més història que en tota l'EGB, "quina màquina". Per últim me'n recorde de la mestra de valencià: Neus. Era una mestra que semblava que no aprenies amb ella, perquè sempre volia que en cada classe llegírem un poema de Vicent Andrés Estellés, però que al final del curs, et vas adonar que vas aprendre molt amb ella, en el meu cas li vaig preguntar si podia presentar-me a la prova de l'elemental de valencià i em va dir que amb el que ella ens havia donat, anàvem més que preparats per a aprovar, i no es va equivocar.

A tots ells i elles i a algú que m'he deixat segur, només puc donar-los les gràcies per tornar-me a enganxar als estudis i agafar hàbits que m'han ajudat a ser el que ara soc: tècnic d'emergències sanitàries i damunt amb molt bones notes. GRÀCIES DE COR.

Després de deu anys d'aquella experiència per a mi tan gratificant, he tornat per a créixer en els meus estudis i laboralment estic preparant-me per a la prova del nivell C1 de valencià, i si en algun moment em va passar pel cap que igual no tindria la sort que vaig tindre quan vaig estudiar ací per al graduat en ESO, el primer dia que vaig anar a classe, Manuela, la professora, m'ho va llevar del cap, amb la manera que té de donar classe. Es nota l'experiència que té i que et vol preparar molt bé per a que aprovem tots i totes, he tingut molta sort també esta vegada de trobar-me amb una mestra així, sempre ens explica amb anotacions particulars per a cadascú les nostres errades o dubtes per a reforçar-nos. A ella també vull donar-li les gràcies per posar tot de la seua part perquè aprenguem i superem la prova. GRÀCIES MANUELA.

En fi, vaig amb tota la il·lusió i ganes per aprovar el C1 de valencià, tant com si ho aprobe com si no "que espere que sí" crec que per les dues experiències que he tingut a l'escola CPFPA Francesc Bosch i Morata, no serà el meu últim pas. Recomane a la gent que vullga estudiar més o preparar-se per a una prova, que vaja a l'escola d'adults de Xàtiva, que està plena de grans professionals i s'esforcen molt per a que pugues aconseguir els teus objectius.

GRÀCIES PER TOT A TOTES I A TOTS.

Dibuix: Vicent Penalba

¿Qué tú piensas del amor?
Existe o no es así.
Dime y te paso a buscar en el porche,
Y a tu novio darle *delete*.x2.

Dime baby si te paso a buscar
Ando con el *bull* trae una amiga más
Ponte los 11 *pa'* poder combinar.
Es que tu me traes loco mamá.

De verte no se me quitan las ganas,
Es que a mí me gusta cuando tú me llamas.
Tú *dises* que me ama y yo te quiero ver en mi cama.
De la noche a la mañana la pasamos *chilling* más na.

Contigo quiero platicar
Conocerte un poco más,
Y lo que sea será.

Esa negrita color caramelo,
Por la noche con ella me desvelo,
Ojos bonitos me encanta su pelo,
Ella sabe to.x3

Coro
¿Qué tú piensas del amor?

Yo te busco en el porche,
Y nos vamos *pa' el mall*
Dime que soy el mejor,
Que no soy como ese clown.

Dime que te parece si te paso a buscar,
Ponte del perfume Prada ese que me gusta,
Cuando estamos a solas te caliento como estufa.

Bájate con los 11,
Ese *flow* me gusta,
Bájate *pa* mi *house* y trae una *pa' bull*.
Cuando estamos juntos mezclamos licor y *redbull*
No te preocupes por dinero el bolsillo *ta' full*.
No fuimos en una nota en el panamera *pa'* el sur.
Dile a tu novio que no llame demasiado,
Que estamos locos en verdad por darle *pa'* bajo.

Dibuix:
Carmen Roca Fernández

L'impacte ambiental de la pandèmia. Fco. Javier Aguado Dasí

L'aparició de la covid 19 ara fa un any ha suposat un terratrèmol en les nostres vides, les restriccions per motius sanitaris, preses pels governs tant estatal com autonòmic, han canviat els nostres hàbits. Després d'un confinament duríssim, necessitarem eixir de casa, sentir el sol, el vent, la pluja, en resum poder respirar i sentir-nos lliures de nou.

El tancament perimetral de la nostra comunitat, ha fet que moltíssimes persones, descobriren espais naturals i pobles al nostre país o que tornaren a gaudir de la natura més propera al lloc de residència.

A conseqüència d'això s'ha arribat a saturar zones naturals, amb un gran impacte negatiu en el medi ambient; és molt trist passejar per la muntanya i trobar tot tipus de deixalles, la majoria de persones que estimem la natura, la respectem, però sempre hi ha persones incíviques, que vull creure que sense pensar en les conseqüències, ho llancen tot a terra.

Tristament he comprovat com ací a Xàtiva, cada vegada hi ha més fem per la serra o per la costa del castell, i és una llàstima, vore en eixe estat un patrimoni històric natural tan meravellós. Ahir vaig estar en un túnel excavat en la muntanya baix del castell, (gràcies a un amic que em va assabentar de la seua existència), anava preparat perquè ja em va explicar el que allí trobaria... i pràcticament era un abocador, fins i tot era difícil i perillós caminar per dins. Hi havia de tot, botelles de vidre, pots, plàstics... omplirem

una bossa de seguida i netejarem l'entrada al túnel.

No es tracta d'obrir un debat sobre si els ciutadans devem o no ajudar a subsanar les mancances del govern local per la inacció deguda a la manca de recursos o d'interès, perquè crec que això depèn de la consciència de cadascú.

En definitiva, pense que deuríem ser indiferents a aquest problema, si quan eixim a la natura, portem de tant en tant uns guants i bosses de fem, ajudarem a preservar els espais tan magnífics que tenim i que tan estimem i al mateix temps, ens ajudarem nosaltres.

Libertad de expresión y bicicletas del Decathlon.

África Muñoz

Estos días se han vivido en la mayor parte de España disturbios a raíz de las manifestaciones organizadas por la detención del rapero Pablo Hasél. ¿es justificable que, amparados en este hecho, se tengan que soportar durante días el vandalismo, pillaje y continuas faltas de respeto a los que sí respetamos la libertad, de expresión? O, por otra parte, ¿es falta de educación aprovechada por unos para hacer política? ¿O por otros simplemente para destruir, robar y atemorizar a una sociedad ya hundida por la situación actual?

Según recoge el artículo 20 de la Constitución Española, se reconocen y protegen los derechos a expresar y difundir libremente los pensamientos ideas y opiniones mediante la palabra, el escrito o cualquier otro medio de reproducción.

Siguiendo con el derecho de la libertad de expresión, la señora Victoria Abril galardonada con el premio Feroz de Honor de 2021, hizo unas declaraciones negacionistas respecto a nuestra situación sanitaria actual, provocando una gran conmoción y a que al ser una persona pública su grado de influencia llega a muchas más personas con las consecuencias que esto pueda tener. Las reacciones de la sociedad española no se han hecho de esperar, manifestándose al respecto personajes conocidos ya sea a favor o en contra de dichas declaraciones, todo amparado en la libertad de expresión.

Sin embargo, hay una delgada línea que separa el expresarse libremente a llegar al abuso de este concepto con el único fin de ofender, a otros grupos sociales con diferentes ideales o pensamientos invitando a la violencia y a la discriminación. Todas las personas merecen ser respetadas, pero me pregunto si todo tipo de opiniones también. No veo ninguna razón con suficiente peso como para justificar el vandalismo que ha habido en las calles, ataques a las sedes de comunicación y del orden, saqueos a los comercios, etc. Esto no va de política si no de educación, educación y respeto por los que no se manifiestan, respeto por los que ponen su vida en peligro para garantizar la seguridad de los que se manifiestan y de los que no lo hacen.

Que no digo yo que podamos decir lo que queremos en cualquier momento, pero tal vez si que deberíamos de pensarlo antes de decirlo. Seguramente alguien cuando lea esto, se sentirá ofendido y pondrá el grito en el cielo y lanzará algún que otro improperio hacia mi persona, pero bueno, para eso está la libertad de expresión. ¿O no?

El maltrato animal. Desiré Ortega Sánchez

¡Cuánto nos llena una mascota en la familia! Pero cuánto molesta a la hora de irnos de vacaciones o simplemente nos cansamos de ellas.

Si se castiga al que bebe en exceso con el volante en mano y con multas considerables, o hasta incluso con pena de cárcel, de igual manera se debería hacer con las personas que maltratan o abandonan a sus mascotas.

En estos tiempos de crisis, los abandonos aumentan y las protectoras de animales no disponen de recursos suficientes. Las mascotas son elegidas, ellas no eligen al dueño ¿Nos gustaría que nos dejaran a cualquiera de nosotros en una cuneta, porque no nos pueden llevar de vacaciones?

Anualmente, 300.000 animales sufren ese destino y la mayoría de ellos son atropellados o mueren de hambre, por no hablar de los accidentes de tráfico que estas irresponsabilidades producen.

Es un verdadero problema que el ser humano, sea capaz de abandonar a su mascota indefensa al lado de una carretera o dejarlo morir de hambre. ¿También abandonaría a un familiar en el hospital, solo, sin mostrar la menor solidaridad? Es una falta de empatía hacia otro ser vivo.

No hay que confiarse del típico vecino que, de buenas a primeras, pierden a sus mascotas en plenas vacaciones. Hay que defenderse de esos tipos de “animales”. Ellos son los realmente peligrosos.

*Dibuix:
Enrique
Penalba
Valcárcel*

Repercusión del negacionismo al covid 19.

Carmina Montagud Gayà

Desde que empezó la pandemia por el COVID 19 en marzo del año pasado, hemos podido observar las distintas reacciones de los países y ciudadanos del mundo. Cada país adoptó unas medidas de seguridad, según sus criterios y creencias en este virus. Aunque la evidencia científica y los hechos demostraran la gravedad de lo que estaba ocurriendo, muchos de ellos no actuaron de la mejor manera respecto a su responsabilidad civil.

Además, hay que añadir la repercusión de los civiles negacionistas, que prefieren mirar a otro lado y no ver los 23 millones de casos y los 850.000 muertos. Estos son un gran problema para la sociedad y atentan contra la salud pública porque con sus actos manifestativos, provocan visibilidad de sus hechos, entre otros, no ponerse la mascarilla y no respetar las medidas impuestas por el gobierno desafiando a la policía, sin mantener distancia alguna y escupiendo a los periodistas. Esto conlleva a que con sus actos puedan persuadir a otras personas.

La Delegación del Gobierno Español sí que abrió una investigación para sancionar a estos grupos que en mi opinión deberían imponer grandes castigos mediante trabajos a la comunidad, en la limpieza y desinfección de los hospitales y centros de salud, puesto que a ellos no les afecta.

Hay una hipótesis según el profesor Jesús Rey Rocha, del centro de Ciencias Humanas y Sociales, que lo que lleva a estos individuos a realizar estos actos y pensamientos en contra del virus, es la incertidumbre del origen, sin evolución, como se contagia, cuando terminará...

Pero para todo ello no hay respuesta, si las hubiera según el profesor, estos grupos apenas existirían.

Matrimonios rotos por el covid. sagrario

Estamos a punto de cumplir un año desde la aparición de la pandemia, para muchas personas a parte del virus se ha tenido que enfrentar a una separación conyugal. Un matrimonio de 10 años se ha visto envuelto tres meses encerrados consecutivamente, donde han aflorado los nervios, la

impotencia, el estrés, todo acumulado dentro de uno mismo, donde todo era paz y alegría ha explotado en conductas que las parejas no reflejaban anteriormente.

Muchos hombres caen en una depresión, drogas alcohol o suicidios por verse impotentes bajo esta situación límite. En muchos casos las familias se destruyen a sí mismas, por no controlar la situación. Los trabajos perdidos, la familia separada, la crisis económica, en cuyos casos sin dinero no hay amor que reflejado como el “poderoso don Dinero”, puede más que el amor de 20 o 30 años. Intentan volver a tener esperanzas y vuelven a recaer en la misma situación y caen en manos de psiquiatras y por abusos y por acoso, vuelven a recaer en manos de psicólogos muchas mujeres y hombres se ven sometidos a sus acosadores durante la pandemia sin nadie que pueda ayudar.

Al intentar volver a la normalidad de la vida cotidiana muchos hombres conocen a una nueva persona y ahora les hace tener una ilusión nueva.

Te mereces disfrutar de lo que tu corazón anhela porque uno mismo es el éxito solo por el hecho de haber nacido y estar vivo ya es un éxito. El amor no llega cuando uno gana o otro pierde, el amor llega cuando se abandona la lucha. La pandemia ha sacado al lado oscuro de la gente, pasar 24 horas juntos se ve reflejado las actitudes de ambos, donde a veces chocan esos hace discutir y hasta llegar al divorcio.

Poema de verano. Miguel Navazón

Este verano he descubierto...

Que gastar dinero
para comprar algo que no es necesario
es impensable y aburrido.

Que comprar algo bien parecido,
es mejor porque es útil.

Es mejor pasar el tiempo,
aprendiendo cosas,

que gastarlo jugando,

Ahora que soy grande.

Estas cosas son las que yo necesito hacer.

El botelló. Rafael Cháfer

El *botelló* és el nom que donem, quan fem referència a les trobades que generalment fan grups de jòvens sobretot de nit, en un espai públic i a l'aire lliure, per consumir begudes alcohòliques, parlar, escoltar música, etc. Aquestes reunions es generalitzen la majoria de les vegades els caps de setmana, en festes o celebracions.

Aquestes trobades van començar a realitzar-se en ciutats i capitals d'Espanya, als voltants de l'any 2000.

Els jòvens compren les begudes alcohòliques en botigues, a preus més baixos que als establiments d'oci nocturns. Els jòvens que van al *botelló* tenen moltes probabilitats d'emborratxar-se; no obstant això, hi ha jòvens que van a les trobades i no els agrada l'alcohol.

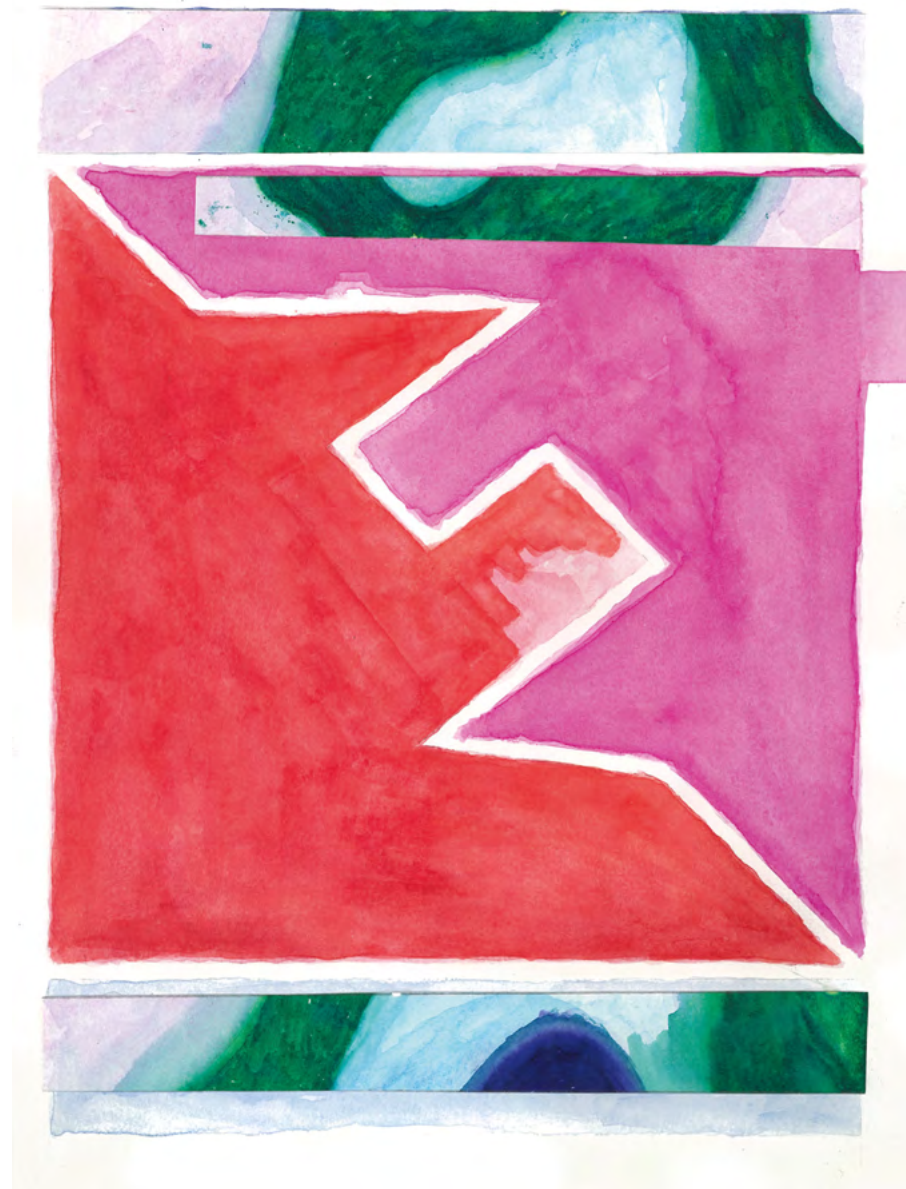
A la nostra societat, el costum de consumir begudes alcohòliques en les celebracions, festes, en família, amb amics, per plaer...està molt arrelat.

Molta gent pensa que aquestes trobades per fer *botelló*, en l'espai públic i a l'aire lliure, molesten al veïnat o altres persones, sovint hi ha queixes i denúncies ja que es produeix molt de soroll quan parlen o posen música etc. També cal dir que no en totes les trobades tenen el mateix comportament.

Als mitjans de comunicació audiovisuals, s'emeten imatges i es fan comentaris d'aquestes actuacions, vegem com els jòvens estan al voltant de cotxes amb els maleters oberts, plens de begudes alcohòliques preparant-se les seues mescles amb botelles o gots, amb la música altíssima, xillant, riguent-se... però també, quins efectes causa en alguns i algunes d'ells aquesta ingesta d'alcohol desmesurada en un període tan curt de temps.

El *botelló*, és un gran problema social i necessita un seriós i profund debat i entrar a solucionar problemes tan importants com, l'abandonament dels estudis, l'alta taxa d'atur que tenim, treballs precaris i temporals, que als nostres jòvens es produeix desil·lusió, temor, un futur incert i molt de temps lliure.

Per tot açò, és la societat i principalment els poders polítics, els que han de donar solució a aquesta forma de viure, reunir-se i divertir-se.

Dibuix: Vicent Penalba

“Sols sé que no sé res”. Mari Nieves Roselló

Pegant una ullada a les revistes anteriors, me n'adone que en maig del 2016 em feren una entrevista on comentàvem el meu pas per l'escola d'adults, què va suposar per a mi i l'empremta que em va deixar.

Ara, mirat des d'una altra perspectiva, me n'adone que la realitat és molt diferent al que pensava. Vaig acabar la carrera, després un cicle superior, també cursets i mil coses més i, quan em pare a pensar, sols sé que *quan més estudie, menys sé* (açò té un nom que es diu efecte Dunning-Kruger). Almenys, eixa és la sensació. La realitat és que quan més estudies, lliges i escoltes informació de tot arreu, te n'adones que sempre hi ha coses que no sabies, o que inclús ho sabies equivocadament.

S'aprén a qualsevol edat. Tanmateix l'edat adulta és una etapa dinàmica de la vida, diferent per a cada persona. No hi ha un patró específic o manual d'aprenentatge, com quan als 5 anys aprens les vocals, als 10 a sumar, restar o multiplicar... L'aprenentatge és diferent per a cada persona en funció de la seua situació cultural, professional i de les circumstàncies de l'entorn. També depèn de les experiències o expectatives, els hàbits, o el que és més rellevant, té una forta dependència del gènere, no és el mateix nàixer dona que home.

La vida en sí ens obliga a adaptar-nos a les noves situacions i per tant a un aprenentatge constant. L'edat adulta barreja l'experiència que ens dona la vida amb els coneixements que ens aporta l'escola. Dit d'una altra manera, s'augmenten les capacitats relacionades amb l'aprenentatge que ens ha donat la vida quotidiana.

Després d'uns quants anys d'alumna en l'escola d'adults, he passat a donar classes d'informàtica i el que més em crida l'atenció és que no es deixa mai d'aprendre. La interacció entre l'alumnat i el professorat és molt important en les aules. Hem de tindre present que les decisions, no venen imposades per ningú, són decisions pròpies motivades per la participació, interacció, motivació i superació de reptes molt diversos. Dona molta satisfacció vore que l'alumnat van superant-se poc a poc.

Al remat, les persones som el producte d'allò que experimentem al llarg de la vida.

Dibuix: Mª Carmen Hervás

Integración social en los colegios: ¿hay integración social en los colegios? ¿hasta qué punto?

M. Dolores García Sanchis

Nos proponemos exponer el tema de la integración social de las personas con necesidades específicas, ya que se necesitan buenas ideas para que o se sientan diferentes.

En cuanto a la Ley Orgánica de Educación establece entre otros objetivos:

“Todo el alumnado alcanza el máximo desarrollo personal, intelectual, social y emocional” los diferentes departamentos intentan la integración donde deben asegurarse que el alumnado tiene los recursos adecuados a sus necesidades educativas, como: recursos para identificar lo más pronto posible las dificultades para poder empezar cuanto antes el apoyo. Apoyo tanto dentro como fuera de las aulas, así como, garantizar la escolarización y adaptar las medidas necesarias de cada uno de ellos.

De la misma forma, los padres han de recibir información para poder ayudar en su educación y apoyo individual de un profesional para poder avanzar en la educación de sus hijos.

Ahora bien, ¿se integran realmente? Pienso que no. Veo que después los niños que van a sus clases no les invitan a jugar en el patio o en sus casas. Por otra parte, cuando son un poco más mayores suelen verse excluidos, ya sea por problemas de movimiento o porque suelen ser más retraídos.

Hay que tener en cuenta que, en ocasiones el profesor se enfrenta a la opinión de sus compañeros, padres y alumnos, que piensan que tendrían que estar en un colegio de educación especial, cosa que no deberían cuestionar, pero lo normal es que, es una obligación tener profesionales cualificados y formar al profesorado para saber como tratar a estos alumnos. Por ejemplo, se pueden adaptar las normas de los juegos de forma que personas con diversidad funcional puedan ser uno más, crear el juego para que todos esten incluidos.

Para ilustrar lo dicho, expondré un caso mediático, el de Rubén Calleja quien en 2009 comenzó el curso y su tutor lo sometió a situaciones de abandono y maltrato durante todo el curso. Cabe añadir que es un alumno

con síndrome de Down. Al año siguiente, el nuevo tutor le quitó el apoyo educativo y tuvieron muchos problemas. Al final decidieron que no acudiría al colegio. Estuvo 7 años estudiando en casa con profesores de apoyo. En 2014 la familia presentó el caso en el Tribunal Europeo de los Derechos Humanos, el cual les dio la razón a los padres y la Consejera de Educación de León debía proporcionar una reparación afectiva y garantizar que pueda ser incluido en un programa de formación profesional inclusiva.

Para finalizar pienso que falta mucho para que haya integración en los colegios. Como he comentado con el caso de Rubén, no hubo integración y como él hay muchos más, que por sus dificultades se ven excluidos.

No falta gente que lo intenta y pone mucho de su parte, muchas veces también por el carácter retraído de estas personas es muy difícil integrarlos.

Se trataría de concienciar tanto a los alumnos como profesores y padres, que necesitan modificar hábitos para poder integrarlos, como cambiar algunas normas a la hora de planificar tanto en las clases como en el tiempo de ocio (patio) después de las clases. Con el esfuerzo de todos se podría conseguir.

La vuelta al cole de Pepi

Siempre he querido reanudar los estudios que dejé de joven, la vida no ha sido fácil, ya que perdí a mi padre cuando tenía tan solo diez meses de vida, y al quedar mi madre viuda y a cargo de tres hijos, ya hacía bastante con darnos de comer y pagar los gastos de la casa. Y no había dinero para pagar profesores, ni academias para seguir estudiando, y no tuve más remedio que ponerme a trabajar bien joven para ayudar en casa con los gastos.

Pasaron los años y me casé, tuve a mis hijos y todo este tiempo lo he dedicado a criarlos y ayudarlos en los estudios y gracias a Dios, han podido estudiar. El mayor ya se quiere emancipar, y el pequeño está en la Universidad. Me ha costado mucho adaptarme a los estudios de nuevo, pero los compañeros y maestros que tengo me lo están facilitando y me adapto bastante bien. Ahora tengo más tiempo libre y ganas para intentar terminar lo que no hice en su tiempo y cuento con todo el apoyo de mi familia.

La escuela de adultos. Myrian V. G.

La escuela de adultos, no es solo de abuelos, sino de jóvenes que pelean, para tener una posibilidad, para el día de mañana, saber leer y entender, saber estar en la sociedad. No tiene ninguna obligación, es sacrificio, voluntad de saber y querer.

Pero si no tienes trabajo y tu nivel de estudios... el estudio ahora supone mucho para casi todos los sitios de trabajo.

Ahora te dan más posibilidades para poder sacar los estudios, clases, acceso a las pruebas libres, etc.

Yo me siento muy a gusto con los profesores, cada uno de una manera o a su manera pero muy comprensivos, atentos con los alumnos, que te ayudan, te dan la posibilidad para poder hacer los trabajos en casa, y trabajos para sustituir, etc. A mi parecer, es ir a aprender algo, estudiar, no a discriminar, ni cotillear, ayudar unos a otros. Mejorar la vida laboral, para el día de mañana.

Mi vida escolar hasta ahora y un poquito de mí.

Daniel Martínez Cuquerella

Desde los ocho años me diagnosticaron TDAH, Trastorno de déficit de atención con hiperactividad. Eso hizo que tuviese una serie de dificultades a la hora de hacer varias cosas en mi vida, tanto en el ámbito familiar como en el social, pero sobre todo destacando en el ámbito escolar.

Y, por otra parte, tengo muchísimas ventajas que me ayudan en diversos aspectos de la vida. Como por ejemplo en el ámbito social, donde tengo mucha empatía y mucha facilidad para relacionarme con personas que no conozco.

Puedo entrar fácilmente en un estado de “hiperfoco”, es decir, entro en una forma intensa de concentración en la que me implico en una tarea u objetivo personal muy profundamente, teniendo la facilidad de conseguir el éxito.

Además de ser una persona muy susceptible, tengo mucha capacidad de intuición. Lo que más me gusta de mi persona, es que siempre intento ver la parte positiva de las cosas y el 98 % del tiempo estoy feliz.

Y lo que más destaca de mí es que siempre estoy activo, ya sea físicamente como mentalmente. Mi cabeza no para de pensar, crear cosas, nuevos proyectos, nuevas metas, nuevas dimensiones...

Esto me ha permitido que a mis 19 años haya hecho muchos deportes, he probado muchas cosas, he conocido a mucha gente y he logrado muchas metas y objetivos que me he propuesto.

A partir de 1º de la ESO mi vida escolar empezó a decaer. Sin ninguna motivación iba todos los días a clase. Repitiendo 1º de la ESO varias veces hasta llegar a 3º de la ESO, que me cambié a una F.P. de administración, donde hice los dos años, pero no aprobé.

Al año siguiente estuve en la escuela de adultos de mi pueblo, Benigànim, pero me lo dejé al ir a las pruebas libres y suspender.

Por suerte este año estoy estudiando en Xàtiva, en la escuela de adultos Francesc Bosch i Morata, pensando que iba a fracasar por completo en los estudios.

Sinceramente, considero que ahora estoy mejor que nunca, ya que desde el primer día me sentí muy cómodo con los compañeros de clase y con los profesores y profesoras, ya que, sinceramente son los mejores profesores que he tenido nunca, con una vocación enorme, digna de admirar.

Con los compañeros también me he sentido muy cómodo y muy a gusto, ya que tanto Hayet como Pepi y Miriam, me caen muy bien, me divierten y me río muchísimo con ellas. Y como no, la mejor cosa sin ninguna duda de este curso, es haber conocido al que hoy en día no considero que sea sólo un compañero de clase, ni siquiera un amigo, sino mi hermano: Engels David Valera Sánchez, ya que en relativamente poco tiempo me ha demostrado y me ha enseñado muchas cosas, y se ha ganado todo mi respeto y toda mi confianza, tanto él como toda su familia.

Reinicio a los estudios. Hayat Ait Brahamb Ferri

Esta es la etapa donde cuento mi primer reinicio a los estudios, llamada secundaria en l'EPA. El primer día de camino a clase pensaba con todo lo que me podría encontrar, mi cabeza se preguntaba la mayoría de cosas malas como, ¿me llevaré bien con mis compañeros y profesores? Cuando

entré por la puerta entré con miedo, miedo a no saber responder a los estudios, luego de tanto tiempo no se me iba hacer tan fácil y sinceramente no inicie bien los estudios, pero tampoco los inicie mal, supongo que... en un intermedio donde me llevó a terminar mal, pero como dice mi tutora y directora del centro *“si lo vuelves hacer, que no sea para cometer el mismo error”*.

Así que... lo he vuelto a intentar, eso sí, poniendo ilusión, ganas de aprender y levantándome todos los días, pensando que lo que vas hacer te va a ser útil a lo largo de la vida. No sé hasta donde llegaré, pero por ahora mi principal objetivo es sacarme la secundaria quiero llegar lejos, ser alguien... pero hasta entonces me queda una larga etapa por terminar y varios objetivos por conseguir.

Un poema d'amor. Miguel Ángel Espí Benavent

No se començar este poema
sols vull dir d'una manera diferent,
tot el que per tu sent.

Estos sentiments tan grans,
em fan pensar amb tu a cada instant.

Fa uns anys,
érem dos persones desconegudes.
Quina sort la meua!
que a la Pobla vaig arribar
í a tu et vaig trobar.

T'estime tant,
que tot i la distància
no perd l'esperança,
d'estar junts cada any.

Dibuix: Javi Juan Belda

Als docents que ens han marcat. XMP

Sempre hi ha algun professor o professora que ens marca, que per alguna raó ens deixa una empremta que sempre ens acompanya. En el meu cas han sigut tres. El primer fou a l'institut, "JM" li dèiem. Era culte, sabia de què parlava, un *tipo* directe que no anava en trellats, dur i agradable al mateix temps, i que no li feia cap gràcia que li feren la pilota -compartisc aquesta característica, *aviso a navegantes*-. Tant em va agradar com ensenyava que, anys després, les pràctiques del Màster les vaig fer amb ell. Jo per aquell temps no tenia cap intenció de ser professor, no em veia davant d'alumnes explicant i ensenyant, però la meua formació universitària em portava irremeiablement a tenir la titulació de *Professor de Secundària*, i no era moment d'abandonar els estudis. Ell fou qui anys després em va dir, quan jo li contava que no volia ser professor i duia la safata en la mà i el davantal a la cintura, que era una llàstima, perquè podria ser un bon professor. Aquell moment i aquella frase fou clau en ma vida per a canviar el xip i pensar que potser estava equivocat respecte a la docència i no anava pel camí correcte.

El segon és de la universitat, i el seu nom era A. J. Mira. Era un dels meus professors d'Història Medieval, el departament de la *Facultat de Geografia i Història* de la *Universitat de València* on més "enxufats" per metre quadrat hi ha. No obstant, el professor Mira era un *rara avis* dins d'eixe món de clientelisme, amb una plaça de professor titular obtinguda per mèrits propis, una persona que deixà els estudis ja molt avançats de medicina per a dedicar-se a la seua passió, i que es prenia molt seriosament la seua tasca com a docent universitari, explicant les vegades que foren necessàries els conceptes per a que l'alumnat els entengués, un professional dels peus al cap que feia l'impossible per fer el millor possible la tasca pública que tenia encomanada. També era exigent, amb temaris inabastables i exàmens de tres i quatre hores de duració, i era, sobretot, una bona persona, sempre disposat a ajudar. Amb ell vaig fer el Treball de Fi de Carrera i vaig gaudir com un xiquet.

La tercera fou quan jo ja era professor i tenia la meua plaça religiosament treta a les oposicions. El seu nom era Verónica Lorenzo, tot i que se la coneixia més com la *teacher* o la *profe d'anglès*. Treballà a l'Escola d'Adults

d'Alberic durant nou cursos, des dels 23 anys, i Fortuna ens portà a trobar-nos. Com que era la meua parella vaig poder observar com feia les classes online -avantatges de l'amor entre docents en temps de la Covid-, i em vaig adonar que jo no tenia ni idea d'exercir aquesta professió. Puc assegurar que la idolatria que li professava no condiciona per a res el que dic. Amb la veu més dolça que mai he escoltat, i sols amb l'àudio perquè no engegava la càmera, era capaç de tenir les dues hores de classe enganxats als i les alumnes, de fer parlar en anglès a gent que difícilment parlava el castellà, i sobretot de fer-ho en un to agradable i provocant el somriure permanent de qui l'escoltava -l'alumnat sí tenia la càmera engegada-. Se'ls clavava en la butxaca com volia, un talent innat que alguns mai ni somiarrem en tenir. Per desgràcia, el passat 17 de desembre un càncer d'ossos se la va endur, però sense haver pogut llevar-li mai la vitalitat. Ella és el motiu pel qual estic al Francesc Bosch i Morata, així que a la seua memòria va dedicat aquest curs i aquest escrit. Perquè si els professors i les professores captivàrem l'alumnat com Vero feia, la nostra tasca seria reconeguda i admirada, amb totes les de la llei, per la societat.

Fotografia: Rafa Aguado

La diversitat com a punt de partida

#patrimoniagricola. Vicent Marchirant Martorell

Carcaixent bressol de la taronja, Carlet del caqui; l'all tendre de Xàtiva, la fruita d'ós a la Vall d'Albaida, el meló d'or a Ontinyent i el d'Alger als marenys de la Ribera Baixa... Any rere any, els camps dels nostres municipis i comarques brillen per un únic conreu, una única varietat que els diferencia de la resta. Però, ha sigut sempre així? On està la diversitat que omplia les nostres hortes?

Hem vist aquests anys camps que quedaven -queden i quedaran- erms amb la caiguda dels preus, l'entrada d'una nova enfermetat o una nova varietat que prometrà fruits suculents, pocs insums i bon preu per als llauradors.

Ningú posaria en dubte que hui en dia pocs s'atrevirien a fer cultius arriscats, la tranquil·litat de la varietat de moda o la que demanda algun país veí, és la que mana. Els nostres bancals han passat de ser espais de producció d'aliments a rentables (o no) explotacions agrícoles. Terrenys coberts de plàstic per a fer hortalisses i fruites d'estiu a l'hivern; bancals, aquífers i ecosistemes fets malbé per un maneig irrespectuós amb la natura. Tot això acompanyat d'una accelerada destrucció del nostre patrimoni agrícola com a conseqüència de la desvinculació total amb el territori, causa de la pèrdua de diversitat que caracteritza actualment el nostre paisatge agrícola.

Recorde haver sentit parlar de la quantitat de verdures que inundaven el mercat de Xàtiva en el passat. On estan ara varietats com ara, la col de Xàtiva, l'albergínia *ratllà* de Gandia, el rojet, el cacau de collaret, el meló de sang de bou, el garrofó o les tomaques rosades d'Altea i altres hortalisses? Si fem un passeig per l'horta, trobarem algun reducte d'algun aficionat jubilat que encara guarda algunes llavors (gràcies a Déu), alguna família entretinguda amb un hortet familiar fruit de la quarentena o, tot i que cada vegada menys, algun llegat familiar de llauradors que encara porten més de cinc varietats diferents al mercat. El que segur que veiem és l'orgull del nostre paisatge, cultivat fins a la sacietat com si fóra l'única planta capaç de nàixer i créixer en la nostra comarca.

Els nostres familiars més ancians tenen memoritzades les dates de sembra, quines collites anaven bé o malament en cada terreny, la distància de plantació, com s'havien de traure les llavors, com es cuinaven, etc. Ens parlen de la riquesa i diversitat que inundaven cada racó, dels colors del camp a l'estiu... Sovint les famílies que alimente ens envien fotos pregun-

Fotografia: Vicent Marchirant

tant que és això, quines propietats té o com es cuina. Identificar un bancal d'alls tendres, taronges o caquis és ben fàcil, però sabríem identificar altres cultius? Alguna vegada he sentit: "I això? Això què és?"

Actualment, ser llauradora no és cosa fàcil, hem perdut llavors i sabers, hem perdut referents, la major part d'una generació s'ha desvinculat d'aquest ofici, i hui en dia trobem treballadores del camp, però llauradores en queden ben poques. Però sobretot, com a poble, hem perdut patrimoni: aigua, llavors, coneixements, eines, maneig i paisatge. I això no es recupera sols cultivant diversitat, també cal menjar diversitat.

Vos convida a que visiteu el *Catàleg Valencià de Varietats Tradicionals d'Interès Agrari*¹, eina de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, amb la que col·labore junt als meus companys de Verd de Terra en la recuperació i posada en valor de les llavors més nostres.

Per a una bona alimentació, necessitem una terra diversa.

Per a una terra diversa, necessitem un compromís local.

¹ <http://agroambient.gva.es/documents/170053765/171140569/Catàleg+Valencià%20de+Varietats+Tradicionals+d%27Interès+Agrari./3c590bd3-cb50-426f-9a59-11e2c96855b2>

PROGRAMA D'ACREDITACIÓ DE LA COMPETÈNCIA PROFESSIONAL

Aconseguir en quatre anys que el 40% d'aquests professionals tinguen reconeguda i acreditada la seua competència professional amb una certificació, a través d'un procediment específic d'acreditació de les competències professionals adquirides per experiència laboral i formació no formal.

Planificant una gran oferta que facilite l'accés al procediment de totes les persones interessades. Al final del procediment i a partir de les competències professionals acreditades la persona candidata rebrà l'orientació adequada

- Obtenint un **CERTIFICAT DE PROFESSIONALITAT**
- Convalidant **MÒDULS DE CICLES FORMATIUS I CERTIFICATS DE PROFESSIONALITAT...**

INSTITUT VALENCIÀ DE LES QUALIFICACIONS PROFESSIONALS [ivqp@gva.es]

**'Aprendre, aprendre,
aprendre per a
comprendre i obrar'**

Peces i lletres. Aprendre, ensenyar, curar... una certa l'elconversió del subjecte. pep aparicio guadas

*"La paraula es dona, en la realitat i davant d'ella,
com en un acte, el més real del subjecte, situat plenament,
per tant, en el temps i en la llibertat.
La paraula, ella mateix, de per si, és llibertat."*

MARIA ZAMBRANO

És, qualsevol lletra, potser un cor que entén el coneixement i que lentíssima en el seu moviment ens guia, tot realitzant un lligam, a la lectura que és, en si mateix, el procés de llegir els signes i els senyals inicialment i, molt després, les paraules dites i arplegades amorosament, com si foren olives, en un cabasset entrellaçat de fibres d'espart, amb les mans; unes paraules que les dones i els homes al llarg del temps hem creat i produït, de manera diversa, amb els alfabets que hem estat capaços d'ordir i, per ventura, compondre com si foren notacions musicals d'una immensa simfonia... peces tal vegada.

L'educació és una política, és una escriptura, és una praxi...

És la lectura un descobriment que suscita i implica l'obertura al món que és invariablement el primer text que llegirem, un món al qual entrem dolcíssimament de la mà de la nostra mare i, també, de la seua llengua i, probablement, en aquesta contracció de mà i de llengua rau el punt cabdal de la iniciació a la condició humana mitjançant un procés d'aprenentatge i d'ensenyament, de manera acollidora, creativa i complementària, que configura la cultura i la comunitat a les quals hem estat incorporats, o en les quals hem decidit conviure, de manera harmònica i/o conflictiva, actualitzant l'ús vivent de la llengua i creant-ne el món com a espai d'experiència viva, esdevenint, doncs, una política antagonista, en acte-potència, que convivencial inaugura quotidiana *una vida*.

La lectura, però, no sols requereix de l'esguard, sinó també de la resta de sentits que, de manera integral, configuren un vast horitzó ancestral i sentit d'escriptures i, ara i ací, recordes el moviment dels llavis carnosos d'una bruixa recitant un encanteri, les ratlles gravades a la barra de fusta

del forcat per un llaurador senyalant els jornals, la densa flaire del tabac penjat a la cambra, potser la devota salmòdia d'una persona educadora, la remor d'una pregària o senzillament la densa melodia d'un cant de batre... peces i percepcions comunes que compartim, que esdevenen lectura de lectures i, alhora, maduren al nostre cos i, com si foren fruites saberoses, transformem en paraules del cos que després rellegirem, tot establint «*les relacions entre el cos conscient i el món*».¹ La lectura és un ritual que embolica l'ésser dins de la força de les paraules i del món, per co-construir la pròpia vida.

El color de la lectura ens ve per la boca de la mare i mestra que, inicialment, deixa caure tendríssima la llavor de la saviesa, la soterren al nostre cor i al nostre cervell, potser les entranyes de les quals parlava la Zambrano i, és l'ús vivent de la lectura la que torna allò rebut, recreant el món i a nosaltres mateixos en eixe procés de llegir puix «*la lectura crítica dels textos i del món tenen a veure amb el seu canvi en procés*»² o, potser sols fem, també amb les mans, un empelt que transforma el color en calor, més avant una flama enlairada que perenne actualitza la resistència del nostre fer i la potència de la nostra praxi de lluita que esdevé, potència i acte, d'un aprenentatge d'acompliment d'allò virtual en una praxi sempre; un acte alhora fruit de les transformacions i de les conjuncions-connexions que produeix.

Aquesta praxi lectora-escriptora és també, sobretot, una pràctica de llibertat no sols de la nostra existència com a dones i homes, sinó també de la comunitat-societat política en la qual ens situem tot propiciant un reencantament del món i de la vida i, d'aquesta manera, constituïm que «*l'alliberament és la condició política o històrica per a una pràctica de llibertat (...) la llibertat és la condició ontològica de l'ètica. Però l'ètica és la forma reflexiva que adopta la llibertat*»³ i, per tant, aquest procés educatiu-ètic-polític-convivencial de *conèixer* (idear-sentir-planificar-compartir... les lluites, els processos...), de *llegir* (les lluites, els textos i contextos...) i de *fer el camí* (realitzar-materialitzar-valoritzar-tornar a refer... les lluites...), o a l'inrevés, fa emergir els sabers populars i subalterns en un exercici de pensament-praxi que és en si mateix pura vida, més enllà de la política partidista i/o

¹ FREIRE, Paulo (1996). *Cartas a quien pretende enseñar*. Siglo XXI Editores. México.

² FREIRE, Paulo (1996). *Cartas a quien pretende enseñar*. Siglo XXI Editores. México.

³ FOUCAULT, Michel (1999). *Estética, ética y hermenéutica*. Paidós. Barcelona.

patriarcal, és un esdevenir praxi política concreta *zoe-geo-tecnològiques* com aporta Rosi Braidotti⁴.

Un pensament-acció que requereix el requisit de la llibertat i, aquesta llibertat, esdevé garant perenne de l'aprenentatge que promou i constitueix les pràctiques socials antagonistes i, alhora, concep i engendra al subjecte-en-aprenentatge, i viceversa, en la recerca de l'altra i l'altre en la relació educativa, una relació que demana l'acte de llegir-escriure que, en certa manera, és un acte de desplegament de singularitats que teixeix relacions humanes, proposa i executa decisions i, a més, expressa passions.

El punt de lectura esdevé així punt de vida que assenyala com una pètria fita, que fixa el lloc i l'instant en el qual som i estem, i podria esdevenir, per tant, un naixement que enllaça el present amb l'avenir i amb el passat puix la lectura és memòria encarnada de l'estirp humana, com ens deia Miquel Martí i Pol i, a més, afegeix vida a la nostra vida i, sobretot, forma part del nostre ser, del nostre món i de la nostra vida transformant les paraules en veus i en converses, en posicions i controvèrsies... contant-nos les històries i rememorant-nos en les lluites en les quals les i els nostres avantpassades han estat actors i actrius, vencent el silenci i l'opressió moltes vegades més enllà de les escriptures i els llibres, «*són les llavors de formes d'empoderament alternatives*»⁵; una memòria encarnada que descobreix i suscita la novació, el rebuig i la rebel·lió, com ens recorda Toni Negri: «*El meu avi (...) es passava el temps contant-me històries de lluites. Vaig créixer bressolat en eixa memòria (...) Per al meu avi, l'educació era la transmissió de la lluita contra totes les tradicions, perquè per a nosaltres la tradició significava la tradició de l'esclavatge, del treball forçat, de la misèria*»⁶ i, per tant, mitjançant l'escolta d'una narració de vida que és alhora: audició d'una parla-lectura, expressió d'amor i de rebel·lió i «*eina de civilitat*», reprenem la reconversió de nosaltres com a subjectes.

A l'acte de llegir-escriure emergeix, doncs, una potent mobilització, que recombina-coordina-associa política, ètica i educació, que anuncia i pronuncia que «*la lectura del món precedeix la lectura de la paraula, d'ací que la posterior lectura d'aquesta no pugui prescindir de la continuïtat de la lectura*

d'aquell. Llenguatge i realitat es vinculen dinàmicament»⁷, en un moviment perenne i obert a través del qual, pots esdevenir subjecte lector i autor d'un text i dels seus contextos i, des d'aquesta perspectiva, la lectura-escriptura hauria d'abandonar la dimensió, i la dinàmica, consumidora-dipositària que és la que trobem, en general, implementada als processos d'ensenyament, per situar-se en una dimensió i dinàmica creadora-productora de text i context, és a dir, de fer emergir a la realitat allò inèdit viable, un esdeveniment sempre imprevist... descobrint i experienciant que cada lectura-escriptura és un laboratori viu que registra símptomes, que genera procediments, que convoca i acompanya subjectivitats inherents a la lectura mateixa i, amb aquest acte de llegir, desteixim les veus que formen l'escriptura.

I aquest procés de naixement al món i del món que travessa la lectura-escriptura només és quan l'amor i/o l'amistat són els factors que la fan possible i/o la generen. Així doncs, la lectura comença sempre com una trobada –mentre que l'escriptura comença sempre amb una des-encontre, una separació, una perdició...–, que és sempre esdeveniment, on es conjuguen les diferències –inicialment dues: persona lectora/escriptora– i s'inicia una reconstrucció en el món: del món i de nosaltres, en un «*moviment del món a la paraula i de la paraula al món. Moviment en el qual la paraula dita flueix del món mateix per mitjà de la lectura que fem (...) la lectura de la paraula no és només precedida per la lectura del món sinó per una certa forma d'escriure'l o de reescriure'l, és a dir, de transformar mitjançant la nostra pràctica conscient*»⁸ i, així verifiquem aquest procés d'escolta, d'atenció, de valorització del treball efectuat, en definitiva, d'una lectura enllaçada amb les intel·ligències iguals, posades en joc i en lloc, és a dir en relació amb l'acte de llegir que suposa i suscita una implicació material i afectiva en la recreació del text i del context; la persona que llig, també tradueix, i alhora contra-llig i contra-tradueix, en relacionar-associar allò que llig amb l'experiència pròpia, en experienciar la lectura, i en llegir l'experiència, com un procés que esdevé amb el text i el context.

La lectura així, forma part del nostre món i és present en ell i, per tant, opera a la nostra vida perquè és una variable constitutiva del nostre entorn

⁴ BRAIDOTTI, Rosi (2020). *Coneixement posthumà*. Arcàdia editorial. Barcelona.

⁵ Ídem

⁶ NEGRI, Toni (2003). *Del retorno. Abecedario biopolítico*. Debate. Barcelona.

⁷ FREIRE, Paulo (2007). *La importància de llegir i el procés d'alliberament*. Publicacions de l'Institut Paulo Freire/ Edicions del CREC. Xàtiva.

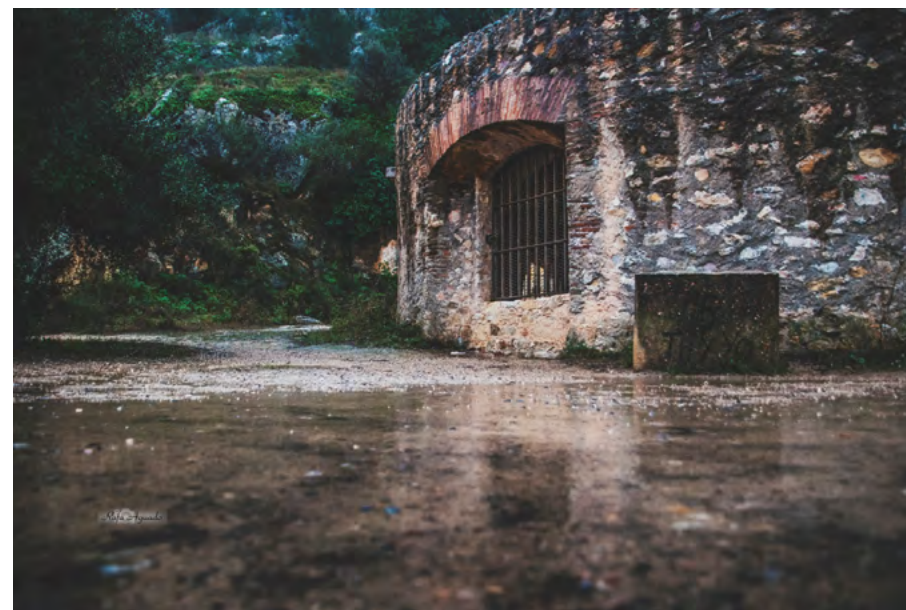
⁸ FREIRE, Paulo (2007). *La importància de llegir i el procés d'alliberament*. Publicacions de l'Institut Paulo Freire/ Edicions del CREC. Xàtiva.

vital i cultural, una operació que passa a ser relació i mediació amb els nostres predecessors, amb els nostres contemporanis i amb els nostres probables descendents i successors, simultàniament, i suposa una vida nova, una renaixença en certa mesura, històricament situada i narrada, ja que *«llegir és ser interrogat pel món i per un mateix, és saber que determinades respostes poden trobar-se en l'escrit, és poder accedir a aquest escrit, és constituir una resposta que integra una part de les informacions al que un ja és»*.⁹ És per això que podríem afirmar que tota lectura és sempre sobre una narració on hi ha flux, on hi ha canvi i transformació, on hi ha dialogicitat i amorositat... una narració que és experiència del món en el món, que és món experienciat, que atorga capacitat simbòlica a la nostra vida en la mesura que nosaltres atorguem capacitat simbòlica a la paraula llegida, de manera dialògica i transitiva i, és d'aquesta paraula vessada, de la qual nosaltres aprenem en la mesura que la persona lectora la captura i la fa pròpia, com a paraula i text vivents, com a matèria significant, que viu en comú amb altres textos, éssers vivents i contextos, i com ens informa Maurizio Lazzarato: *«La resta –aquells per als quals el meu pensament es converteix per primera vegada en un pensament real– no són auditors passius, sinó participants actius de l'intercanvi verbal, fins i tot quan callen. La resta, en la cooperació entre cervells, són cocreadors i coactualitzadors de la meua paraula. No són receptors passius en la mesura que envolten mons possibles»*.¹⁰

Llegir el cos de les paraules –el seu color i la seua calor, la seua olor i sabor, el seu so i la seua matèria, el seu tacte, el seu saber entre corgelat i corcalent...– i mentre la persona lectora esdevé el subjecte que contempla el món i el subjecte –dimensió complementària de l'objecte, com a complicació i coimplicació, és a dir, com a complexitat encarnada– que guia i intervé en el món i, potser, en aquest precís temps i espai, saber llegir no siga condició suficient, però sí que és imprescindible per llegir-saber-escriure... allò que es narra-llegeix, com es narra-llegeix, per a què i per a qui es narra-llegeix... propiciant que aquest subjecte pugui, mitjançant l'acte de llegir la paraula, edificar-objectivar la realitat i el món, de manera actual i virtual; actualitzant l'esdeveniment en el qual està immers, un esdeveniment que enllaça i lliga amb l'altra i l'altre, les i els fa emergir al món, en una relació

⁹ FOUCAMBERT, Jean (1989). *Como ser lector*. Laia-Cuadernos de Pedagogía. Barcelona.

¹⁰ LAZZARATO, Maurizio (2009). *Por una política menor*. Traficantes de sueños. Madrid.

Fotografia: Rafa Aguado

dialògica que és alhora política, ètica i ontològica i potser se situa als afores de les matemàtiques, de l'economia... i que alhora requereix un desig de pensar-actuar junts, integralment i íntegra, que sempre és una praxi política, ètica i educativa i, *«aquesta praxi requereix obrir-se als altres i co-construir estructures socials alternatives i desitjos alternatius que sostinguin la labor de transformar el negatiu. Retornar el desig a la seva estructura afirmativa és una manera d'aprendre a viure la vida no-feixista, és a dir, una vida guiada per l'ètica de l'afirmació relacional.»*¹¹

*La lectura és una vida, la lectura és una política...*¹²

És, qualsevol lletra, potser un vincle que comprén els sabers i, pacient en el seu sentiment ens guia, consumant les paraules del cos, envers la lectura, envers l'aprenentatge, envers la política, en definitiva, envers una vida antagonista i política, educativa i afectiva... que, lluny de peripècies

¹¹ BRAIDOTTI, Rosi (2020). *Coneixement posthumà*. Arcàdia editorial. Barcelona.

¹² APARICIO GUADAS, pep (2011). *Prácticas educativo-sociales y palabras del cuerpo: lo viviente del proceso de lectura*. Lenguaje y Textos número 34. Sociedad española de Didáctica de la lengua y la literatura.

més o menys doctrinals i/o filosòfiques –aquesta és una de la grans notacions esgrimides quan en la simfonia educativa i formativa no es vol fer res, sòlidament i/o líquida; quan sols es vol fer allò tradicional i establert, és a dir, posar en circulació paraules, gestos, afectes, conceptes i perceptes autoritaris, patriarcals, passius i subtractius o, simplement, mantindre les desigualtats socioculturals, les tres explotacions característiques de les societats ‘humanes’: de la natura, de les dones i infants, de l’home..., la neutralització de l’apoderament i el manteniment de les opressions...–; una vida dins i fora de les aules, lliure i en llibertat que, mitjançant el teixit d’una vasta xarxa de relacions fa aflorar els mons reals i possibles que les persones joves i adultes, en un projecte-programa-procés netament co-creatiu i co-efectiu i co-actualitzador, que esdevé alhora praxi, real i genuïna, de llibertat educativa-formativa-cultural...: en les lluites, en les assemblees, en les aules, en les places i carrers... i, així, «*poder construir junts els contextos i les relacions d’aprenentatge*».¹³

D’aquesta manera, tant la lectura-escriptura com la llibertat formen part de la nostra existència com a éssers vivents i, alhora, formen part dels múltiples vectors que tracen les dimensions del procés de comprensió dels mons i de nosaltres, habitants d’aquests mons, que comporta indefugiblement dues valències homeostàtiques; per una banda, és la capacitat-habilitació d’oblit i/o de desaprendre, com en successives ocasions afirmaren Ettore Gelpi, Jesús Ibáñez, M. Giovanna Piano, Antonia de Vita... i, posteriorment, recollirà Zygmunt Bauman i d’altres, que enllaça amb el factor i/o dimensió bàsica de l’educació permanent i, totes dues valències, interrelacionades i/o trenades, configuren i actualitzen la perspectiva-dinàmica d’una educació permanent i popular emancipadora.¹⁴

Un certa re-conversió del subjecte, a les iniciatives d’educació permanent, per tant, es fa ineludible, més enllà de modernitats, líquides o sòlides, i al llarg de la nostra trajectòria hem observat que, si no hi ha mudança de nosaltres, les persones adultes que ens dediquem a l’educació permanent i/o a la formació persones adultes, no hi ha tampoc canvis en la societat ni en el procés de transformació dels processos d’aprenentatge de les per-

sones adultes... i considerem que fa temps que, a les diferents iniciatives d’educació i formació al llarg de la vida, les variacions que s’operen i/o s’implementen són ingènues activitats d’adaptació i posada en marxa de programes de conservació-instrumentalització de les persones adultes, dels processos d’aprenentatge, de les xarxes de centres i iniciatives públiques... que, en definitiva, produeixen positivament individualitzacions gregàries –tant de les persones educadores com de les educandes–, falses habilitacions professionalitzants i molt d’entreteniment enganyosament educatiu... que sempre construeixen narracions-pràctiques-valoritzacions legitimadores tant de l’opressió com de les diverses credulitats patriarcals, adoctrinadores i autoritàries, que emergeixen en l’educació i formació permanent i, per tant, s’allunyen d’una educació que ha de ser transformadora i re-convertora del subjecte i dels processos de subjectivització, sense percebre, com assenyala Maria Ruido que «*sense educació no és possible transformar de manera políticament activa, i sense una nova hegemonia cultural no és factible que aquestes formes recombinades i no fetitxitzades puguin abastir-les totes, democratitzar-se en sentit profund de la paraula, ser capaces de generar altres realitats*».¹⁵

La qual cosa ens assenyala que, aleshores, les mudances que estan creant-se i planificant-se i desenvolupant-se en nosaltres, les persones adultes educadores –tant les simplement educadores com les assessores, les tecnopolítiques, les polítiques...–, no són re-conversions dels subjectes i, a més a més, són de caire absolutament conservador «i els valors que ens presentaven com valors d’independència i auto-emprenedoria es revelen com a formes d’un nou esclavisme que produeix inseguretat social, i sobretot una catàstrofe psíquica... (...) el predomini de l’empresa és a la vegada un procés polític de desregulació i un procés epistèmic de resegmentació del temps de vida i de les expectatives culturals»¹⁶ i, a les diverses iniciatives educatives, formatives... de persones adultes, aquesta dinàmica de resignificació dels processos d’aprenentatge i educatius envers el món econòmic-empresarial és la que impera, tot esdevenint una tendència cada vegada més intensa, moltes vegades propiciada per les administracions educatives.

¹³ GARCÉS, Marina (2018). *Ciutat princesa*. Galàxia Gutenberg. Barcelona; (2017). *Nova Il·lustració radical*. Anagrama. Barcelona.

¹⁴ APARICIO GUADAS, pep (2012). El fil de la vocació. Educar-se i educar encara. Publicacions de l’Institut Paulo Freire d’Espanya/Edicions del CREC. Xàtiva.

¹⁵ RUIDO, Maria, (2019). ‘Obstinació’ en: *Humanitats en acció. Un projecte dirigit per Marina Garcés*. Raig Verd Editorial. Barcelona.

¹⁶ BERARDI, Franco (2016). *Almas al trabajo*. Enclave de libros. Madrid.

Mudances potser actives, però ja sense capacitat d'escoltar, per exemple, les resistències antagonistes que les dones i els homes que lluiten, invisibles i potser una mica emmudits, en el quotidià educatiu, sociopolític, cultural... tenen la capacitat i potència d'implementar, habitant la formació de persones adultes, habitant els seus barris i pobles, habitant el món d'una manera altra –crítica i crítica dèiem– i, amb la profunda lucidesa dels seus cossos, co-investiguen i co-determinen la configuració d'allò real: a la llar, al carrer, al barri, etc.; alliberant-los i/o re-singularitzant-los.

També a les iniciatives públiques d'educació i formació de persones joves i adultes –programes, objectius, continguts, organització tecnopedagògica, metodologies...– malgrat que la immensa majoria de les persones educadores, amb el correlat de les administracions, intenten –i potser aconseguixen– neutralitzar i/o anul·lar aquests processos, immerses plenament en el domini de la pedagogia del capital (aprenentatge-servei, comunitats d'aprenentatge, escoles Waldorf, escoles vives, etc.), cooptades i fascinades per ella i la seua vessant de i-entrenament, 'on line', a la carta i d'una pedagogia del 'just do it', que fa temps que viuen en la pràctica domesticadora, vella i novella que, posen en marxa, mitjançant unes accions normalitzadores, controladores i fal·laçment inclusives, tot neutralitzant-abolint la convivialitat i «la solidaritat que, com sabem és la pre-condició per a l'organització política i la lluita social (...) una solidaritat (...) que depèn de les característiques de les relacions entre els individus en el temps i en l'espai. El fonament material de la solidaritat és la percepció de la continuïtat dels cossos i la immediata compressió de la consistència dels meus interessos amb els de l'altre»¹⁷ i, clar, és reprendre la re-creació d'una nova perspectiva-dinàmica de comprensió de les subjectes i, per tant, de la seua re-conversió.

'Nosaltres-estem-junts-en-això...'

Aquesta tal vegada seria la formulació... en una praxi col·lectiva de formacions i/o reconversions alternatives de les subjectes immerses en un esdevenir in potentia al si d'una praxi transformadora, tot introduint una doble vessant, transversal, de relacionalitat i d'afecció, d'amorositat i de solidaritat...

¹⁷ BERARDI, Franco (2017). *Fenomenologia del fin*. Caja negra Editora. Buenos Aires.

Fotografia: Rafa Aguado

I clar, qualsevol lletra, per exemple, la lletra ela de llibertat i de lectura, en aquestes iniciatives públiques que no són d'educació permanent i popular, desapareix o és invisibilitzada o es transforma en tirania docent absoluta... la virtualització ocupa els escenaris educatius, socioculturals, productius, polítics..., la qual cosa significa que la composició social del treball tendeix a ser desarticulada i/o fragmentada i, d'aquesta manera, la solidaritat esdevé precària, com les nostres vides, sotmeses al temps-espai de les màquines virtuals..., però també obren i engeguen resistències... i, en l'actualitat, potser les resistències tinguen un esdevenir minoritari però carregades i prenyades de singularitats que emergeixen i tracten d'escoltar, cos en terra, les veus baixes de les dones i homes que participen als processos d'aprenentatge, de reconèixer els seus sabers i els seus coneixements estratègics, de sentir les trames comunitàries, acollidores i curadores, d'experienciar les paraules del cos i les pràctiques de llibertat... i, a poc a poc, d'articular una xarxa de resistències que, com a llavors perennes, es mantinguen i/o germinen quan les circumstàncies –exterior (la societat, les escoles i les administracions, el mercat...); interiors (el desig, sense massa

Fotografia: Rafa Aguado

convicció, de ser productors a ple temps, en qualsevol moment i de manera permanent, que ens produeix cansament, fàstic, ansietat, malalties...); el coaching; la flexiseguretat; les múltiples precarietats...; en definitiva, unes subjectivitats neoliberals, vigilades-vigilants, etc.— ho possibiliten, és a dir, les [re]conversions dels subjectes amb el seu treball quotidià, el procés de bastir noves pràctiques, de crear, a partir, d'ells, nous conceptes, etc. esdevinguen un procés-proecte-programa de cre-acció i/o transformació dels mons que requereix un exercici-pràctica-reconèixer-affirmar- que l'obediència ja no és una virtut, i com Lorenzo Milani va afirmar ja fa temps «cal que el mestre sigui profeta, escrutant els 'signes del temps', endevinant en els ulls dels nois les coses magnífiques que ells veuran clares demà i que nosaltres entreveiem encara de manera confusa».¹⁸

Unes circumstàncies que, per tant, han de ser creades i/o generades per nosaltres, les persones adultes que lluitem: mudem, canviem, ens transformem... en virtut de les nostres accions, obres i treballs, des de les nostres experiències, des dels nostres afectes i des de les nostres noves formes de vida que constituïm —un voler viure lliures, en peu de pau, sense excepcionalitats...—, en uns mons nous que advenen, ací i ara; tot

deslegitimant-destituïnt els vells, tornant-los inoperants.... tot realitzant l'operació-exercici de «obrir possibles també és provocar ruptures i aquestes són, potser, les que en aquest moment estan determinant de manera més efectiva el present polític..., però també el quotidià educatiu, socio-cultural... actual.

Finalment, com la comprensió i la transformació sempre estan fonament lligades, tal vegada podríem afirmar que la transformació no és possible, en part, perquè les compresions que són proposades i/o projectades per les persones adultes educadores —és a dir, el procés de lectura i escriptura del món que antecedeix sempre la lectura i l'escriptura de la paraula— sembla que no funcionen, que no són performatives... i potser no ajuden a canviar el curs dels esdeveniments i, per tant, tampoc de la vida. Així, doncs, les 'pràctiques educatives instructores' que se'n deriven, són pràctiques de domesticació i sotmetiment que no acullen l'existència de les persones joves i adultes educandes i, a més, no les posen al centre —la qual cosa no possibilita-permet-implementa una perspectiva-dinàmica transversal i/o circular del posicionament de les persones adultes així com la neutralització de les posicions binàries i, a més, no dona lloc a l'emergència dels mons de les persones adultes: educandes i educadores produeixen-

¹⁸ MILANI, Lorenzo (2014). *L'obediència ja no és una virtut*. Associació de Mestres Rosa Sensat. Barcelona.

creen, críticament i críscica, aprenent mutualment i convivencial— del procés-projepte-programa educatiu emancipador popular i permanent, com a procés radical de lluita per la dignitat i la justícia social, que trenca amb la dictadura reformadora-reformista de ‘l’aprendre a aprendre’ per situar-nos en la proposta dinàmica de ‘l’aprendre a aprendre a aprendre’, tal com la formulava Jesús Ibáñez: «Hi ha nivells d’aprenentatge –i de pensament (...) El nivell dos és aprendre a aprendre, reprogramar els missatges de sorpresa a hàbit i a saber respondre una pauta de canvi d’estímul (implica qüestionament dels rols professionals). Té valor de supervivència per al sistema ciutadà/societat, però pot ser letal per a un sistema superior (el sistema ser/món: el sistema social pot tendir a destruir l’ecosistema natural –per exemple, productivisme-). El nivell tres és aprendre a aprendre a aprendre, no limitar-se a rebre, classificar i reprogramar missatges (a respondre) sinó atrevir-se a enviar missatges (a preguntar) –implica un qüestionament de l’ordre social»¹⁹.

No sols calen nivells d’aprenentatge, com assenyalàvem adés, també nivells de desaprenentatge: desaprendre a desaprendre a desaprendre i que aquests tinguin no sols valor de supervivència, sinó també, sobretot, de practicabilitat de vida i convivencialitat en un ecosistema natural-social; tot fent emergir els procediments, les afeccions, els esdeveniments... que formulen i actualitzen la igualtat, a priori, de totes les intel·ligències-savieses vivents que en acte es diferencien, tot posant en lloc i en joc allò pensat i fet amb allò pensable i realitzable; aleshores, és quan la voluntat opera al servei de la intel·ligència-saviesa i l’educació popular permanent recombina les variables, contextos i esdeveniments tot posant en marxa amb ella els éssers actuals, en presència i en present, en òrbita i en èxode... plenament inserida en una novella alfabetització sociopolítica i ecosòfica.

Nosaltres-estem-junts-en-això...: enllaçar, conjuntivament i connectiva, les pràctiques educatives amb els mons exteriors, avortar les relacions i les expressions binàries –dona i home, natura i cultura, educand i educador...– en les pràctiques socioculturals, formatives..., promoure la producció i transferència de coneixement i sabers de manera col·laborativa i no-jeràrquica, etc. i, a més a més, promoure el gir, el tint i l’accent en

¹⁹ IBÁÑEZ, Jesús. (1997) *A contracorriente*. Editorial Fundamentos. Madrid.

Fotografia: Rafa Aguado

el mestissatge, en la hibridació, en la relacionalitat i en la dialogicitat, en l’amorositat i en l’encarnació, en la convivencialitat...

Necessitem, doncs, reivindicar la reelaboració cre-activa de la vida, de les alfabetitzacions –no sols lletrades, sinó també socials i polítiques–, de tornar a llegir i a escriure el món...; d’enfortir i incardinar processos ‘d’aprendre a aprendre a aprendre per a comprendre i obrar’ com figura a l’entrada del CPFPA Francesc Bosch i Morata i, alhora, iniciar processos també de desaprendre a desaprendre a desaprendre per a deconstruir i descomprendre i recombinar i recompondre... i, en definitiva, ser capaços de vida... perquè estimem, pensem, experienciem... la lletra ela de lectura i llibertat en un acte que sempre és *revolucionari* puix «l’esperança es funda en la creació»²⁰, I cal que promoguen praxis educatives, socials, polítiques... cre-actives, ací i ara, que puguin esdevenir pràctiques-i-mons d’acollida, de recomposició de comarques-conques dignes, habitables, desfamiliaritzats...: *zoe-geo-tecnològiques*.

²⁰ ESQUIROL, Josep Maria (2018). *La penúltima bondat*. Editorial Quaderns Crema. Barcelona

Dibuix: Antonio Benito Miñana

Dibuix: Carmen Roca Fernández

Dibuix: Javi Juan Belda

Dibuix: Inma Sirera Tomás

Antonio Benito Miñana

Conchín Castelló Canut

José Andrés Pérez Bellido

Carmen Roca Fernández

Inma Sirera Tomás

Ceci Gil Hernández

Javi Juan Belda

l'ullal 34

tercera època

revista del cpfpa
francesc bosch i morata
xàtiva
juny 2021

[Signature]
2021